Els pronoms febles: combinacions

> *A l'examen, els pronoms febles surten en gairebé tots els textos amb buits. Les trampes gairebé sempre són les mateixes: l'«hi» que sobra, el «li» que falta i el partitiu «en» que s'oblida.*

1 Quin pronom substitueix cada complement

COMPLEMENT	PRONOM	EXEMPLE
Directe determinat	**el, la, els, les (l' davant de vocal)**	*El cotxe? **L'**he venut.*
Directe neutre (una frase, «això»)	**ho**	*Ja **ho** sé.*
Directe indeterminat o amb quantitat	**en**	*Pomes? **En** vull tres.*
Indirecte singular	**li**	***Li** he escrit una carta.*
Indirecte plural	**els**	***Els** he escrit una carta.*
De lloc (a, en)	**hi**	*Al cine? Hi anirem demà.*
De lloc (de)	**en**	*De Lleida? **En** torno ara.*

2 Les combinacions amb «li»

Quan el complement indirecte singular (li) es combina amb un complement directe de tercera persona, «li» es converteix en «hi»:

DIRECTE + LI	RESULTAT	EXEMPLE
el + li	**l'hi**	*El llibre, **l'hi** he deixat.*
la + li	**la hi**	*La clau, **la hi** he donat.*
els + li	**els hi**	*Els papers, **els hi** he enviat.*
les + li	**les hi**	*Les fotos, **les hi** he ensenyat.*
ho + li	**li ho**	***Li ho** he explicat.*
en + li	**li'n**	*Pomes? **Li'n** he donat tres.*

3 Amb «els» indirecte

El complement indirecte plural és sempre **els**, i no canvia: *els el dono*, *els la dono*, *els ho dic*, *els en dono*. Sol, és *els*: ***Els** he trucat*, mai *els hi he trucat*.

4 Primera i segona persona davant

Els pronoms em, et, ens i us van davant del de tercera persona: ***me'l** dones*, ***te la** porto*, ***ens ho** va dir*, ***us en** donaré*.

! Trampes habituals

- × *Els hi he dit que vinguin* → **els he dit**: no hi ha cap complement directe de tercera persona ni cap lloc, per tant l'«hi» sobra.
- × *He llegit tres capítols* → ***n'**he llegit tres*, no *els he llegit tres*: amb quantitat, partitiu.
- × Darrere del verb van amb guionet o apòstrof: *digue-li*, *porta-l'hi*, *dona-me'l*.

Practica-ho

Ompleu els buits. Les solucions són al final.

1 El llibre? Ja _____ he donat a la Marta.

2 Les fotos, _____ he ensenyat a l'avi.

3 Pomes? _____ vull tres.

4 Al cine? _____ anirem demà.

5 _____ he trucat per dir-los que vinguin.

○ Els ○ Els hi ○ Li

6 Ja _____ he explicat a la teva germana.

○ ho li ○ l'hi ○ li ho

7 El paquet, _____ ara mateix al veí.

○ porta-l'hi ○ porta-li'l ○ porta'l-hi

8 De sucre, _____ he posat dues cullerades al cafè.

○ hi ○ l'hi ○ n'hi

Les meves notes

Solucions

1. **l'hi**. CD masculí singular (el) + CI singular (li) = «l'hi».
2. **les hi**. CD femení plural (les) + CI singular (li) = «les hi».
3. **en**. Amb una quantitat, el partitiu «en».
4. **hi**. Complement de lloc introduït per «a»: «hi».
5. **Els**. CI plural sol: «els». L'«hi» sobra perquè no hi ha cap complement directe de tercera persona.
6. **li ho**. CD neutre (ho) + CI singular (li) = «li ho».
7. **porta-l'hi**. Darrere l'imperatiu: «porta-l'hi» (el + li = l'hi).
8. **n'hi**. Partitiu (en, dues cullerades de sucre) + lloc (hi, al cafè) = «n'hi».